

1948-02-06

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Johannes Nicolaus Brønsted døde 17.
dec. 1947. Tornehave i Birkerød var
han og hans families hjem.

Afsendersted:

Lindøgaard

Afsenderinfo (lakstempel, adresse
m.m.):

Gårdens og byens navn er skrevet bag
på kuverten

Modtagersted:

Hareskov, Bakkevej 12

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuverten

Omtalte personer:

Edel -

- Agner

Alhed Marie Brønsted

Ellen Brønsted

Else Birgitte Brønsted

Johannes Nicolaus Brønsted

Louise Brønsted

Peter Oluf Brønsted

Thora Cohn

- Føge

Poul Gregersen

Ernst Hartmann

Joseph Haydn

Adolph Larsen

Andreas Larsen

Jeppe Larsen

Johannes Larsen

Peter Andreas Larsen

Else Larsen, Else, Andreas Larsens

kone

Christine Mackie

Axel Müller

Lauritz Pedersen

Holger Rasmussen

Mads Rasmussen
Ane Talbot
Erik Warberg Larsen
Lise Warberg Larsen
Martin Warberg Larsen
Per Warberg Larsen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, uden registreringsnummer

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Johanne anbefaler Astrid at købe en større pipe.
Louise/Lugge er ramt hårdt af sorg efter mandens død. Johannes Larsen skal bo hos hende nogle dage i forbindelse med en udstillingsophængning. Måske skal Louise flytte ind i en af Tornehaves sidefløje.
Johanne og familien har haft selskab. Martin/Manse havde skudt en tjurhane, og man inviterede gæster og møblerede om. Johannes Larsen ville tidligt hjem, men resten af selskabet festede til ud på natten.
Peter og Martin/Manse har tapetseret og hængt billeder op.
Laura/Bibbe har været hjemme. Hun synger i kor - blandt andet Haydn - og har fået en flot selskabskjole til dette brug.
Familien har lært tyske Ernst Hartmann at kende.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

Fru A. Warberg Müller

Bakkevej 12

Hareskov

[Skrevet af ukendt:]

9' Febr. 1948.

besv. 22 Febr.

(næste Brev først - 6' Marts!)

1946-48

[Skrevet på kuvertens bagside:]

Lindøgd. Dræby Fyen

[I brevet:]

Lindøgaard

Fredag

[Tilføjet af ukendt:] 6/2-48

Kære lille Dis!

Tusind Tak for dit sidste Brev, der jo ikke, som du selv bemærkede, var slet saa glansfuldt som alle dine senere Breve ellers har været.
Tobaksmissèren er jo ret alvorlig, hvis du ikke kan vænne dig til Piben; mon ikke det vilde hjælpe, hvis du fik en lidt større Pipe, de bittesmaa er vist ikke saa gode at ryge af, og saa skulde du jo gerne finde noget meget mild Tobak, den - synes jeg - bider ikke saa meget paa Tungen som den fine Tobak, der næsten altid tillige er stærk. Jeg forstaar saa godt, at Savnet af Tobakshyggen maaske bliver det værste at undvære. - - Du tog lidt for tungt paa, at du ikke havde takket for Julebrevene - skidt med det,

men du forstaar, jeg vilde bare vide, om du havde faaet dem. - - At I har ondt ved at faa Pengene til at slaa til, er sandelig ikke underligt, gid I maa kunne klare det!

Lugge havde jeg Brev fra for ikke ret længe siden, et ganske lille et - Svarbrev -. Saa vidt jeg kunde se, er hun ikke kommen ret vidt endnu; hun kan slet ikke taale at se Mennesker endnu; kun en Fru - nej jeg har glemt Navnet - havde været hos hende en Eftermiddag, en hun staar meget nær. Las skulde ind til Kbhvn i Anledn. af hans Udstilling; de havde ringet og talt m. Bes, som jo stadig bor der, om Las maatte bo der, og det maatte han, jeg kan ikke vide, om det ikke skulde gøre hende lidt godt, Las med sit rolige Væsen - og Lugge ved jo godt, at der bag hans dagligdags Facon findes megen Varme og Medfølelse. Mornine har jeg haft en Del Breve fra siden Mag. døde, og hun skriver stadig om, hvor forfærdelig Lugge lider, jeg har været bange for, at det helt skulde knuse hende, men for Børnenes Skyld gør hun jo, hvad hun kan for at komme over det, Hun ved endnu ikke, hvor længe hun kan blive boende, det skal nu undersøges, om Sidelængen i Tornehave er god nok (solid nok, menes der vel) til at der kunde indrettes en Lejlighed til hende der, det vilde hun helst, skrev hun, bo alene i et lille Hus kunde da aldrig gaa i disse usikre forbandede Tider med alle de Forbrydere, som Krigen har affødt, der hitter paa alt muligt ondt. Ja, Dis, det er som et stadigt Tryk dette at tænke paa Lugges forfærdelige Sorg, bare hun dog kunde blive Menneske igen, baade for hendes egen, Børnenes og vi andres Skyld. Jeg har gaaet lidt alene med min Sorg over hende, godt at Mornine har skrevet lidt til mig. Elle har jeg ikke set siden Magisterens Død, kun

2.

talt een Gang med hende i Telefonen efter Juleferien; da sagde hun, at Lugge havde saa forfærdelige faa fysiske Kræfter.

Vi har egentlig haft en rørig Tid her; I Dag for en Uge siden havde vi Selskab. Manse havde nemlig skudt en Thurhane, da han i Julen var paa Båxhult, og Lysse havde givet ham den med hjem: saa vilde Manse have Dr. Agners og Lases herud at spise den, og du kan tro, det blev en Succés; de fik Silde- og Ostersnitte X først, dertil havde jeg givet ½ Flaske Snaps; saa Tjur og henkogt Fasan, Æbletrifli m. vores dejlige fede Flødeskum paa - de jublede over al den Fl.sk. Jeg havde været lidt ængstelig for om Lases og Agners, der aldrig før havde sets, kunde spænds sammen, men det gik fortræffeligt. Jeg havde lavet Stue i Havestuen, hvor Manse har Soveværelse, flyttet hans Dyne væk, saa Sengen blev en Ottoman, det store Gulvtæppe og Lænestolene flyttet derind, et lille lavt Bord med Tobaksanretn. foran Ottomanen, Tæppe foran, mit brogede Slumretæppe

hængt for Havedøren, Julelys i en Række paa Dragkisten – ja, da vi kom derind efter Bordet, og Edel havde tændt alle Lys, og Stuen var varm og helt gennemlun, saa var det aldeles henrivende

[Skrevet langs sidens venstre kant:]

X da vi gik til Bords og Las saa Snitterne paa sin Tallerken sagde han: H ["H" overstreget] sikke noget dejlig Mad!

saa jeg selv var helt imponeret af det. Ud paa Aftenen The her i Spisestuen, men saa vilde Las ogsaa hjem. Han var om Onsdagen kommen i Seng Kl. 4 ½ efter en Fødselsd. i Faaborg – Mads Rasmussens Søn fyldte 50. Godt gjort af en Mand paa 80. Bagefter festede vi videre med Doktorens, som begge er knusende søde; Fru A. havde en Sammenplantn. med til mig, som har staaet lige til i Dag: to røde Tulipaner, blaa Krokus m. 3 Blomster og gule Erantis, den har været henrivende. Søndagen før havde Manse, Tinge og Peter tapetseret her i Spisestuen, jeg er meget imponeret over Arbejdet, det er som en Fagmand har lavet det. Tapetet meget smukt fint grønstribet, meget lyst. Hele Mandagen hængte vi Billeder op – ja, det var da Manse, som gjorde det; jeg havde Køkkenarbejde, da Edel havde fri fra Søndag Middag til Tirsd. Morgen. Jeg synes, hun maa være bleven imponeret, da hun kom ind den Morgen, for alt var gjort rent og i Orden, Blomsterne bruset, alt paa Plads, Gulvet vasker og bonet og Væggene fulde af Kunst. Jeg havde ikke rørt en Finger ved det, Manse og Peter lavede det hele, men ikke eet Billede blev hængt op, uden at jeg blev klar ["klar" overstreget] kaldt ind for at afgive min Kendelse.

3.

Manse sætter i det hele taget og i alle Forhold megen Pris paa min Dom og Mening, det kvæger mig meget; han er i det hele taget saa umaadelig sød imod mig, og altsaa ogsaa anerkendende; naar man gaar i sit 75de Aar, maa man vist ikke undlade at sætte Pris paa det og det gør jeg ogsaa. Vi har haft Bibbe hjemme et Par Dage; hun kom Onsd. Aften ved 9 Tiden og vi havde saadan en hyggelig Aften med hende; trods al hendes Lykke m. Lauritz længes hun efter os og Lindøgd. og hun var saa glad over at være her hos os. Hun kan desværre saa daarlig holde til saa tit at komme sent i Seng; hvad de har haft af Koncerter, Prøver, Sammenkomster, Jubilæumshistorien! ja, jeg kunde slet ikke følge med i det. Hun har faaet en pragtfuld Selskabskjole, lang, sort, vid, nedringet, sort Silke; de skulde forleden til Odense, hvor Aarstiderne af Haydn gik, Bibbe sang i Koret. Der saa vi Kjolen, da de kom efter Manse, som de havde inviteret; jeg skulde ogsaa have været med og sørgede over ikke at kunne; jeg gik med Tøffel p.Gr.a en betændt Ligtorn, Fanden staa i den! Bibbe saa henrivende ud i

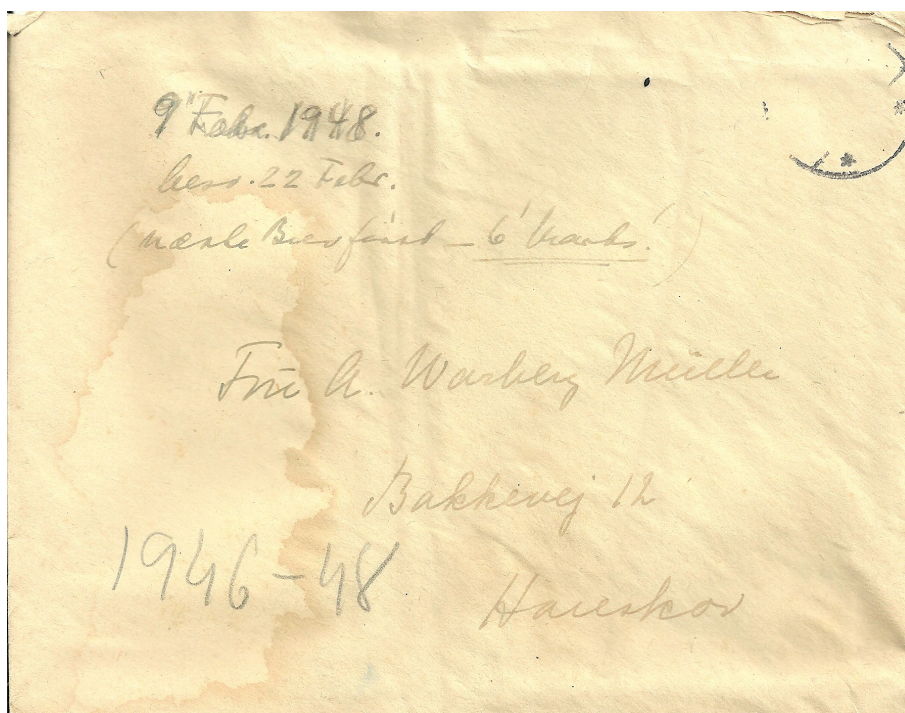
den Robe, og saa har hun faaet en Frakke med Sølvræv, hun er ikke billig! Hen paa Eftermiddagen næste Dag gik hun og Lise, som Agraren havde hentet om Morgenen ned til Lindø, hvor hun skulde dyrke dem Resten af Dagen det var neml. Pers Fødselsdag, og Per er jo Bibbes Yndling. Næste Dag over Middag ["over Middag" indsat over linjen] kørte Peter hende hjem paa sin Motorcycle; du kan tro, det var dejligt at have hende. Vi har dyrket en lille Tysker Ernst Hartmann, som Manse og Poul Gregersen havde truffet nede ved Havnen; Manse inviterede ham til Middag i Søndags og saa kom han igen Tirsd. Aften (Peter hentede ham) du kan tro, det var en straalende glad lille Tysker, som Peter kom ned, vi havde været gode imod ham, og han fortalte mig, at han syntes, han havde lært saa meget af os ved Samtalerne med os; de Tyskere skal jo have Sandheden at vide fra andre, i deres Hjemland faar de den saavist ikke at vide; ingen af hans Kammerater vil indrømme at Tyskland selv var Skyld i Krigen, sagde han, men han selv begyndte at forstaa det. Han var Lægesøn fra Bremen, af Officersfamilie.

Lørdag Nu maa jeg se at faa dette færdigt. Jeg skal nok sørge for Plads til os i Nyborg; mon den Tur virkelig skulde blive til noget, det mener altsaa Fru Føge, jeg har ellers haft mine Tvivl. Jeg tror nu ikke, det bliver svært at skaffe Plads først i Maj, Sommerferien er jo noget ganske andet, men der er næppe mange paa den Tid, hvor vi vil være der.

Gid det nu maa gaa bedre med alle dine Genvordigheder lille Dis! Hils Axel og vær selv hilset fra din Junge.

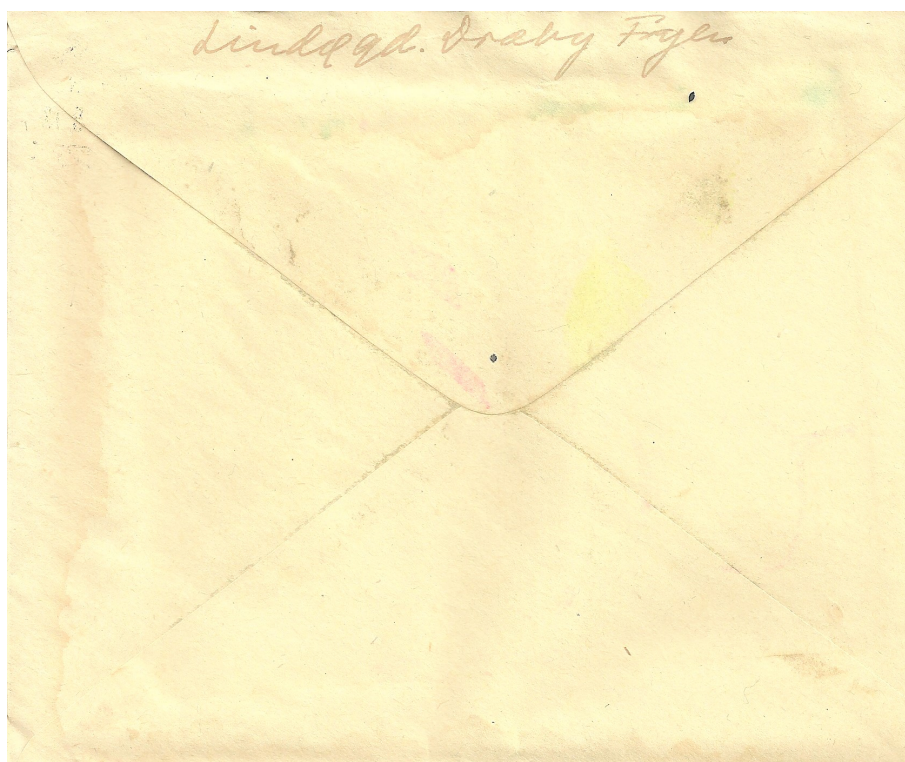
[Skrevet langs venstre kant på s6:]

Tirsd. Aften sad vi og snakkede med Tyskeren til halv 1; du skulde have hørt mit Sprog, halv tysk og halv engelsk – som han taler; vi lod ham tale Tysk og svarede paa Engelsk, det gik stolt.



**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET



Lindesgravt

Frederik 12-78

Kære lille Mio!

Tusind Tak for dit sidste Brev, der jo ikke, som det
selv bemærketh, var det saa glansfuldt som alle
dine andre Breve eller har været. Takke mig selv
er jo ret alvorlig, hvis du ikke kan komme dig til
Piben, men ikke det lidt ligalge, hvis du fik en
lille større Pibe, de villesmaa er vist ikke saa godt
at ryge af, og saa skulde du jo gerne finde noget
meget mildt Tabak, den - synes jo - bliver ikke saa
meget paa Tungen som den fine Tabak, der endst
aldrig killig er stærk. Jeg forstaa saa godt, at Raadet
af Tabaksluggeren maaske bliver det værste at
undvære. -- Du tog lidt for tungt paa, at du
ikke havde takket for flere brevene - skilt med det,
men du forstaaer jo vilde bare vist, om du havde
faaet dem. -- At I har endt ved at faa Pungen
til at staa til, er sandelig ikke underligt, git
I maaske kunne klare det!

Du har haft jo Brev fra for ikke ret længe
siden, et ganske lille et-Svarbrev. Saa vist
jo kunde se, at du ikke kommer ret vist
endnu; du kan det ikke taale at se Men-
nesken endnu. Kun en Fri - mig; jo har et lemt
Naar - langt væk fra hende en eftermiddag,
er du staaet meget nær. Du skulde ind
til Klubbens i Aulden. at hans Udskilling d.

hant. ringet q tall m. Bes, som jo stadig har
der, an das maatte lo den, q det maatte han,
jo kan ikke vide, an det ikke skulde giorhede
litt gott, das met vil selig Baren - q bygge met
jo gott, at den har hans daglig dags Faem finde
smegen Varme q Medfaldet. Mornius har jo
kraft en del Borne fra siden Mag. døde, q hven
skriver stadig an, hvor forfardel; dugge hiden,
jo kan vedret kange for, at det best skuld kunne
kunde, men for Børnens Skyld qis liden jo, hvad
liden kan for at komme over det. Hven vet
endnu ikke, hvor længe hven kan blive hende,
det skal nu undersøge, an Tideldingen i Torne
have er got nok (sagt nok, mener der vel) for at
der kunde indrette en Lejlighed til hende den,
det vilde hven helst, skree hven, so alene i et
lille Hüs kunde da aldrig gaa i disse usikre
forbandede Tider met alle de Forbyden, som Kongen
har affødt, der vilde paa all smiligt ondt.
Ja, tis, det er som et stadig Fryk dette at
tanke paa dugges forfardelige Sorg, hane hven
dog kunde blive Menneske igen, baade for
hendes egen, Børnens q, si andres Skyld.
Jeg har gaald litt alene met min Sorg over hende,
gott at Mornius har skrevet litt til mig. I alle
har jo ikke set siden Magistrens død, hven

2.

Kalt een Gang med hende i Telefonen efter
preferieren, da sagde hende, at jegge havde saa
forpaaet; ja paa paaetke paaetke.
Vi har egentlig haft en rigtig tid her, i dag for
en uge siden havde vi plakat. Manse havde
nemlig skudt en Tjurhane, da han i juleen
var paa Bækket, og dogge havde givet ham
den med liden, saa ville Manse have Dr. Bygers
og dases herint at spise den, og der kan tro, det
blev en Sissie, da fik Silde- og Kolesmidte først,
derfor havde de givet 1/2 Flaske Snaps; saa
Tjur og henkøbt Faan, Abledripli m. vores dejlig
Lede Flødeskum paa - de julets var at den 11. sk.
jeg havde været lidt angstelig for an dases og
Bygers, der aldrig for havde set, kunde spands
sammen, men det gik fortræffelig, 1/2 havde
blæst Stue i Haveskeen, hvor Manse har
Soverærelse, flytted hans Byger nok, saa Luge
blev en Ottoman, det store Gulerkappe og
Lavestolene flytted derind, et lille laast Bord
med Takaks auret. Foran Ottomaneu, Tappe
foran, med bragede Klæmme kappe hængt for
Havedøren, julelys i en Rakke paa Bræksten
— ja, da vi kom derind efter Bordet, og Edel
havde købt alle de, og Stuen var varm og
helt gemmenstemt, saa var det aldeles hermed.

x da vi gik til Byg og saa saa Sissie paa sin Tjuleen
saa de kom: St. Sissie havde dog 1/2 snaps

saar j selv var helt imponeret af det. Ud fra
Aftenen The her i Spirestuen, men saa vide
Lad ogsaa hjerem. Han var en Amdagen kommen
i Seng kl 7 1/2 efter en Fildob. i Faaborg - med
Paa museens Samfund 50. G. H. gjorde af en
mand paa 80. Bagefter sekede vi videre med
Daktorens, som begge er knuissende Side; Frøh.
haude en Sammenplanten med til mig, som
han staaet lig til i dag: to side Tulipauer, bla
Krokus m. 3 Blomster og gule Crantio, den har
næst heurivende. Løndagen for haude Maane
Ting a Peter Papetslet her i Spirestuen; j er
meget imponeret over Arbejdet, der er taen en
Fajmand haude lauet det. Tapetet meget smukt
find grønstriket, meget lyst. Helt Mandagen
brugte vi Billeden G - ja, det var da Maane,
som gjorde det; j haude Kjøkkenarbejde, da Edel
haude fri fra Løndag Middag til Tirsd. Morgen.
Jeg synes, him maa være bleven imponeret, da
himm kom ind den Morgen, for alt var gjort
rent og i Orden, Blomstene brændt, alt paa
Plads, Gulvet vasket og bonet og Væggene færdige
af Kunst. Jeg haude ikke rørt en Finger ved
det, Maane og Peter laude det hele, men ikke
et Billede blev haent G, uden at j blev
kaldt ind for at afgive min Hædelse.

Manne sætte i det hele taget og i alle Forhold
meget Pris paa min Dm og Mening, det
kødder mig meget; han er i det hele tagt saa
umiddelbart sit imod mig, og altsaa ogsaa an-
erkjendende, naar man gaar i sit 45^{te} Aar
maa man vist ikke undlade at sætte Pris
paa det og det gør jo ogsaa.

Vi har haft Bibbe hjemme et Par Dage; Hm
kom Bivod. Efter det 9 Tidem og vi havde saadan
en hyggelig Aften med hende; trods al hendes
rykke m. Lauritsen længe hørte efter sig dindpge.
Hm var saa glad over at være her o. Hm. Cox
desværre saa daarligt holdt til saa lidt at komme
sent i Sen; hvad de har haft af Konserter,
Præer, Sammenkomster, fejlkildernes Historier!
ja, jeg kunde slet ikke følge med i det. Hm har
faaet en pragtfuld Selokals kjole, Lang, sort,
vid, nedringel, sort Silke; de skulde forleden
til Odense, hvor Karstidernes af Højde gik,
Bibbe sang i Koret, da saa vi Kjolen, da de kom
efter Manne, som de havde visitet; j skulde
ogsaa have været med og båret over ikke at
komme; j gik med Tæffel p. G. a. en betændt
Ligform, Fanden staa i den! Bibbe saa
huvrivende ud i den Robe, og saa har hørte faaet
en Siakke med Sølvvæv, hørte er ikke billig!

Ken paa Eft. Middagen næste Dag gik hien og disse,
tan Agensen havde sendt en Morgens med til
Lindø, hvor hien skulde dyrke dem Resten af Dagen
det var nemlig Per Føl's Dage, og Per er jo Pikkens
Yndling. Næste Dag ^{over Middag} hørte Peter hende sige paa sin
Motorcykel; du kan tro, det var dejligt at høre hende.
Vi har dyrket en lille Tysker Ernst Hartmann,
som Mause og Poul Gregersen havde truffet ned ved
Havnen; Mause inviterede ham til Middag i Søndergaard,
og saa kom han igen Tirsd. Aften (Peter henter ham)
du kan tro, det var en straalende glad lille Tysker,
tan Peter kom med, vi havde været godt imod ham og
han fortælte mig, at han syntes, han havde lært sig
meget af os ved Samtalene med os; de Tyskere skal
jo have Sandheden at vide fra andre, i deres Hjemland
for de den saarist ikke at vide; ingen af dem kan
sige sig indromme at Tyskland selv var i Trængsel i Krigen,
sagde han, men han selv begynte at fortælle det. Han var
Løjtnant fra Bremen - af Officerfamilie.
Lørdag Nu maa jeg se at gøre dette færdigt. Jeg skal nok
sørge for Plads til os i Nybrog; men den Tur virkel; skues
blive til noget, det mener ogsaa Fru Føge, og han
ellers hafter mine Trivl. Jeg tror nu ikke, det bliver
svært at skaffe Plads først i Maj, Sammenfæien
er jo noget ganske andet, men den er næppe mager
paa den Tid, hvor vi vil være der.
Gid det nu maa gaa bedst med alle dine Gensidige
lille No! Hils Axel & alle selv hilsed fra din Fætter.

Tind. Aften det er 9. Marts med Tyskeren
helt med 1/2 Dag, hvor jeg har været
med 3 andre her og alle de andre
Tyskeren har været i alle de
Tyskeren har været i alle de